

LEV!COVINY

ZPRAVODAJ STRANY LEVICE

JARO 2025

O volbách v USA...

Romana Howe a Tomáš Starý přinášejí rozhovor s prezidentským kandidátem trockistické strany SEP (Strana socialistické rovnosti) v USA

Více na straně 4

Rozhovor s představitelem KKP(Rojava)

*Tomáš Starý zpovídá představitele
Kurdistánské komunistické strany z Rojavy*

Více na straně 16

LEV!CE

Strana Levice oslavila 5 let

Člen mediální komise a bývalý člen Celostátního Výboru (CV) Antonín Hořčica přiblíží historii i současnost naší strany a přináší rozhovory s jejím členstvem

Více na straně 13

Úvodní slovo

Vážené čtenářstvo,

opět vychází nové číslo Levicovin. Jde o první číslo volebního roku 2025. Čekají nás brzy parlamentní volby. Směřování k formě účasti dalo nedávno proběhlé vnitrostranické referendum (str. 26) o kterém přinese příspěvek Anna Mikulenková. Proč jsme zamítli Stačilo! (ne přímo KSČM, ale ta v těchto volbách nekandiduje) naznačuje analýza od stejné autorky (str. 19). Antonín Hořčica pak přinesl příspěvek o historii strany Levice (str. 13).

Ve zmiňovaném referendu naopak zvítězila varianta zastřešující kandidátky Levice s členy a členkami jiných levicových stran a osobnostmi. S tím souvisí naše výzva "300 statečných", kterou přinášíme v tomto čísle také (str. 27).

Věnovali jsme se také volbám v USA prostřednictvím rozhovoru s kandidátem na prezidenta Josephem Kishorem z trockistické strany SEP (str. 4). Situaci v Rojavě a Sýrii po pádu Asadova režimu přiblížil Namajin Mala z Kurdistánské komunistické strany (str. 16).

Pomozte nám budovat stranu pracujících, jedinou, která dokáže samostatně kandidovat ve volbách, aniž by závisela na penězích oligarchů, nebo se přizpůsobovala jejich neoliberální ekonomické ideologii. Vyplňte výzvu 300 statečných (str. 27) a pošlete nám ji.

Redakční rada Levicovin,

18. dubna 2025

Obsah čísla

O volbách v USA	4
Strana Levice oslavila 5 let.....	13
Rozhovor s představitelem KKP(Rojava)	16
Analýza hnutí Stačilo!	19
Výsledek vnitrostranického referenda Levice o účasti ve volbách 2025	26
Výzva 300 statečných	27

O volbách v USA

rozhovor s prezidentským kandidátem Josephem Kishorem

Vážený soudruhu Josefe,

Rádi bychom vám poděkovali za účast v naší online debatě před americkými prezidentskými volbami. Drželi jsme palce jedné ze třetích stran, jako je antikapitalistická SEP, ale bohužel volby vyhrál krajně pravicový Donald Trump z Republikánské strany. Rádi bychom vám položili několik doplňujících otázek.

Obr.1: Grafika SEP k prezidentským volbám 2024 v USA. Národní tajemník SEP, Joseph Kishore (vlevo) byl kandidátem na prezidenta za tuto stranu, vedle něj je David North, předseda SEP.

Objevila se zpráva, že asi 2/3 pracujících lidí volily Trumpa. Co bylo podle vašeho názoru hlavním důvodem pro to, že Demokratická strana tak drtivě prohrála?

Tvrzení, že dvě třetiny pracujících volily Trumpa, je zavádějící. Kvůli všeobecné deziluzi z obou hlavních stran, zůstává volební účast mezi pracující třídou nízká. Ti, kteří volili, byli často poháněni hněvem, frustrací a zoufalstvím ze zhoršujících se životních podmínek za vlád jak demokratických, tak republikánských administrativ.

Nicméně rozhodující faktor porážky Demokratické strany spočívá v její úplné podřízenosti Wall Streetu, reprezentujícímu vojensko-průmyslový komplex, a zájmům korporátních elit. Demokratická strana během desetiletí přestala jakkoliv předstírat, že zastupuje pracující třídu. Místo toho dohlížela na politiku úsporných opatření, války a sociální nerovnosti.

Za Bidena demokraté eskalovali globální

konflikt, zachraňovali korporace a bez výhrad pokračovali v politice předchozí Trumpovy administrativy ohledně pandemie COVID-19 a neomezeném šíření viru. Ústředním bodem Bidenovy administrativy byla eskalace války USA-NATO proti Rusku na Ukrajině, a genocida v Gaze, která navždy umazala USA krví, kterou už nikdy nebudou schopni smýt.

Trump, miliardářský podvodník a agent s teplou vodou, zneužil tuto nespokojenost pro demagogické apely vyzývající k nespokojenosti s hospodářskou situací v zemi a pro šíření rétoriky proti establishmentu. Odmítání a neschopnost demokratů řešit hluboké příčiny sociální nerovnosti zanechaly politické vakuum, kterého Trump dokázal využít.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat roli různých osobností a proudů, včetně Bernieho Sanderse, Alexandry Ocasio-Cortez a Demokratických socialistů Ameriky, kteří pracovali a nadále pracují na tom, aby se opozice k současnému systému šikovala za

Demokratickou stranou. Toto slouží pouze k posilování krajní pravici.

Také je třeba poznamenat, že fakt, že ve Spojených státech přichází k moci politické podsvětí, je produktem hlubších sociálních, politických a ideologických procesů. Toxický vliv liberálního antikomunismu a vyloučení socialistické politiky, což jsou trendy po desetiletí podporované Demokratickou stranou a aparátem odborů, vytvořily podmínky pro tento debakl. Přesto nyní existují objektivní podmínky, které již v pracující třídě nazývají pro znovuzrození socialismu.

Atentát na ředitele soukromé pojišťovny United Healthcare's (UHC) Briana Thomase vyvolal velké pobouření. Atentátník po sobě zanechal nábojnice označené „zdržuj“, „zamítej“ a „odstraňuj“ (slova, která popisují strategii UHC zbavit lidi možnosti včasné péče). V souvislosti s tímto zoufalým činem začaly vyplouvat na povrch příběhy nevyléčitelně nemocných lidí, kterým byla nenasytnými kapitalisty odepřena základní péče. Existují odhady, že nadměrná úmrtí, která jdou na vrub soukromým zdravotním pojišťovnám, jednak kvůli odmítnutí péče o pojištěnce ale také kvůli finanční neschopnosti mnoha lidí si pojištění a zdravotní péči vůbec dovolit, mohou jít od roku 1977 do milionů obětí a pravděpodobně jsou v posledních letech na vzestupu. Pojišťovací společnost Modrý kříž Anthem změnila hned po atentátu svou politiku ohledně „hrazení anestezie pouze pro část operace“. (Myslím, že čeští čtenáři by si tuto politiku mohli přirovnat k „jednodenní chirurgii“ zavedenou v České republice jako novou praxi a uváděnou na trh jako výhodné zlepšení pro pacienta. I když je to praxe mnohem méně závažná, stále jde podobným nezdravým směrem). V důsledku těchto skutečností fandí veřejnost atentátníkovi, jehož jméno Luigi Mangione je nyní známé. Jeden průzkum vykázal 40procentní podporu. Co si myslíte o tomto případě a dále o vývoji na zdravotnické frontě vzhledem k tomu, že Trumpova administrativa je proti všeobecné zdravotní péči?

Strana socialistické rovnosti jednoznačně odsuzuje jednotlivé násilné činy, které ničím nepřispívají k tomu, aby se řešily systémové problémy. Naopak tyto násilné činy hrají do karet

reakčním silám. Nicméně reakce na atentát na generálního ředitele United Healthcare, Briana Thomase, zdůraznily obrovský hněv ohledně fatálních následků privatizace zdravotnického systému, který je založen na zisku.

Soukromé pojišťovny fungují na základě zisku, nikoli sociální potřeby. Jejich základním účelem je odmítat zdravotní péči, ne ji poskytovat. Tato praxe odsoudila bezpočet lidí k utrpení a předčasné smrti. Vysoký počet úmrtí kvůli nedostatku přístupu k základní péči je ohromující obžalobou ziskové medicíny a kapitalistického systému jako celku.

Trumpova administrativa vede soustředěný útok na zdravotní péči, včetně plánů na masivní škrtů v programu Medicaid, což je hlavní vládní program pro zajištění zdravotní péče pro chudé, a pro potírání neomezeného šíření Covidu a dalších infekčních nemocí. Trump a jeho pověřenci, reprezentující nejdravější části kapitalistické třídy, usilují o další deregulaci oblasti zdravotnictví, snížení veřejných výdajů, až o úplné odstranění všeho, co ještě zbývá z oblasti sociální ochrany.

Univerzální zdravotní péče, která se těší široké podpoře mezi obyvatelstvem, je napadána všemi vrstvami vládnoucí třídy. Proto je třeba zdravotní péči uzákonit jako sociální právo, bezplatné a přístupné všem, financované prostřednictvím vyvlastnění obrovského bohatství nashromážděného kapitalistickými elitami. Nadměrná úmrtí způsobená systémem ovládaným touhou po zisku jsou zločinem. Tuto zločinnost lze řešit pouze zrušením soukromých pojišťoven a vytvořením univerzálního, veřejně financovaného zdravotnického systému.

Strana socialistické rovnosti bojuje za socialistický program, který nadřazuje lidské potřeby soukromému zisku. Zastavení utrpení a úmrtí, kterým lze předejít, může být dosaženo pouze mobilizací pracující třídy v mezinárodním měřítku, kdy jejich programem budou socialistické zásady.

S veřejným zdravím souvisí také epidemiologie – zaznamenali jsme několik děsivých zpráv o tom, jakým stylem ministerstvo zdravotnictví mluví o nových epidemiích. Z jejich slov vyplývá hrozba, že kontrola a opatření zvládající hrozící nové pandemie mohou být ještě horší, než boj s pandemií COVIDu. Dalším nebezpečím jsou útoky na práva žen v podobě zákazu potratů.

**Jaká je nyní situace a jaký očekáváte vývoj?
Podobně Trumpovy útoky na práva LGBT+ se
v některých aspektech podobají Putinovu
režimu.**

Útok Trumpovy administrativy na veřejné zdraví je kritickou součástí její širší fašistické agendy, která hrozí mít ničivé důsledky nejen ve Spojených státech, ale také globálně. Během několika dní po nástupu Donalda Trumpu do úřadu odstoupily USA ze Světové zdravotnické organizace (WHO), zdravotnickým agenturám byl nasazen roubík a byla zahájena čistka v agenturách poskytujících přehledy informací o veřejném zdraví. Tato opatření záměrně rozbíjí systémy, které sledují infekční nemoci a reagují na ně, a tím vytváří podmínky pro nekontrolované šíření budoucích pandemií. Důsledky jsou katastrofální: jak se USA zříkají své odpovědnosti hlásit ohniska, riziko globálních pandemií pocházejících z území USA, exponenciálně stoupá.

Veřejné zdravotnické instituce jsou likvidovány právě ve chvíli, kdy svět čelí reálné možnosti další katastrofické pandemie. Obnovení vysoce patogenní ptačí chřipky (H5N1), představuje bezprostřední nebezpečí pro lidstvo, přičemž úmrtnost mezi lidmi daleko převyšuje úmrtnost na COVID-19. V posledních týdnech se ve Spojených státech zvýšily případy, kdy se virus rozšířil dokonce mezi stády dojníc a vyvolal nouzové uzavření trhů s živými ptáky. Vědci již dlouho varují, že koinfekce se sezónní chřipkou by mohla způsobit, že se ptačí chřipka vyvine do kmene schopného přenosu z člověka na člověka, přesto Trumpova administrativa uvalila na federální zdravotnické agentury rozsáhlý zákaz informování ve snaze potlačit kritická data a

zprávy.

Tento promyšlený boj proti vědě a veřejnému zdraví je však pokračováním jak Demokratické tak Republikánské strany politiky zanedbávání až přímého nepřátelství vůči veřejnému zdraví pod Bidenovou správou, která zrušila bezpečnostní opatření COVID-19 a způsobila více než milion úmrtí. Trumpovy nové exekutivní příkazy staví na tomto dědictví, ale posouvají ho ještě dále. Tyto útoky na veřejné zdraví se shodují s širším útokem na sociální práva, včetně reprodukčních práv a práv LGBTQ+ jednotlivců. Trumpovy plány na snížení vládních výdajů o více než 2 triliony dolarů a odstranění ochrany reprodukčního zdraví odhalují masku vlády odhodlané zvrátit úspěchy dosažené díky desetiletím pokroku. Jmenování lidí, jako je Robert F. Kennedy Jr., známého antivakcinačního demagoga, do čela ministerstva zdravotnictví a sociálních služeb, podtrhuje pohrdání Trumpovy administrativy vědou. Za Trumpa se veřejné zdraví mění v bojiště pro prosazující se reakční ideologie, které obětují ty nejzranitelnější a zároveň obohacují nejbohatší oligarchii.

Pracující třída musí rozpoznat a uvědomit si, že boj proti omezování veřejného zdraví, útoky na demokratická práva, a vzestup autoritářství jsou spojené nádoby. Řešení spočívá v budování mezinárodního socialistického hnutí, které spojuje pracující po celém světě ve snaze bránit veřejné zdraví, bojovat proti všem formám útlaču a ve snaze svrhnout systém, který udržuje nerovnost a války. Samotné přežití lidstva závisí na nahrazení kapitalistického systému socialistickou společností organizovanou tak, aby uspokojovala lidské potřeby, nikoli korporátní zisky.

Obr.2: Loga některých levicových stran v USA – Zleva doprava: SEP, PSL a Strana zelených.

Naše další otázka se týká situace na levici a zejména na radikální levici v USA. Vedle vaší strany SEP existuje několik antikapitalistických stran – umírněná Strana zelených, marxisticko-leninská PSL a trockistická SWP. Mohl byste se k nim a k levici v USA obecně vyjádřit? Jak realistickou vidíte možnou integraci a spolupráci různých radikálně-levicových stran v boji proti silám korporátní/kapitalistické propagandy?

Strana socialistické rovnosti (SEP) je založena na programu revolučního socialismu a trockismu reprezentovaného Mezinárodním výborem 4. internacionály. Skupiny, o kterých mluvíte, Strana zelených, Strana pro socialismus a osvobození (PSL) a Socialistická dělnická strana (SWP), představují zásadně odlišné politické tendence a sociální zájmy. Pracující třída musí pečlivě studovat historii a program těchto organizací, protože rozdíly nejsou drobné, ale rozhodující.

Za prvé, Strana zelených není antikapitalistická organizace. Obhajuje reformní politiku v rámci stávajícího kapitalistického státu a tvrdí, že je možné nejhorší dopady nerovnosti a ničení životního prostředí zmírnit, aniž by se zpochybnil systém zisku, který je poháněn. V této souvislosti je nutné studovat mezinárodní zkušenosti. V Německu jsou Zelení stranou militarismu, podporují zástupnou válku NATO proti Rusku na Ukrajině a přezbrojení německé armády, čímž odhalují třídní charakter jejich politiky. Podobně ani Strana zelených v USA nemá žádný program mobilizace pracující třídy nezávisle na Demokratické straně nebo kapitalistickém státě.

PSL, stalinistická organizace, hraje zhoubnou roli při potlačování masové opozice v rámci politického establishmentu. To se naposledy projevilo při jejím angažmá během protestů proti genocidě v Gaze. PSL se snažila zhmotnit rozhořčení milionů pracujících a mládeže do iluze, že protesty mohou přimět vládnoucí třídu, aby změnila svou politiku. Spíše než aby prosazovala jasný program nezávislé mobilizace pracující třídy, PSL posílila význam reprezentantů Demokratické strany.

Co se týče Socialistické dělnické strany (SWP), ta rozhodně není trockistická. SWP opustila trockismus před desítkami let. Dělnická liga, předchůdce SEP, se od SWP oddělila v roce 1964 kvůli své orientaci na maloburžoazní nacionalismus a stalinismus, zakotvenou v jejím

bezzásadovém znovusjednocení s pabloismem, který se snažil podřídit Čtvrtou internacionálu stalinistickým a nacionalistickým silám. Mezinárodní výbor 4. internacionály (ICFI) vedl bezpečnostní vyšetřování 4. internacionály na začátku roku 1975, kdy byli odhaleni vůdci SWP, včetně Josepha Hansena, jako agenti stalinistického GPU a FBI. V posledních letech SWP plně přijala svou pravicovou trajektorii, podporuje genocidu v Gaze a dokonce podporuje Trumpovu administrativu. Naprosto se vzdala jakéhokoli nároku na trockismus nebo socialismus. Je to pravicová strana.

Tyto příklady podtrhují, že nemůže dojít k integraci nebo spolupráci těchto nesourodých a politicky kompromitovaných tendencí. Rozdíly mezi SEP a těmito organizacemi nejsou taktické, ale programové a historické. SEP jako součást světové trockistické hnutí, ICFI, si zakládá na programu mezinárodního socialismu a nezávislé mobilizace pracující třídy proti všem frakcím kapitalistické vládnoucí elity.

Otázka politické diferenciace se netýká pouze Spojených států. Podobné problémy se objevují v každé zemi. Například Levicová strana v Německu se tváří jako odpůrce kapitalismu, a zároveň slouží jako opora politického establishmentu, včetně podpory války NATO proti Rusku. Lekce z historie je jasná: pracující třída musí odmítnout všechny formy oportunismu a vybudovat nezávislé revoluční vedení založené na programu trockismu. To vyžaduje seriózní studium historie a oddanost marxistickým principům. Pouze prostřednictvím takové principiální a internacionalistické perspektivy může dělnická třída vybudovat skutečnou výzvu kapitalismu a imperialismu.

Když jsme se našich maoistických přátel v Česku ptali na Luigiho a možných jeho napodobovatelů, na jejich odhad vývoje a možného pokusu o "lidovou válku za univerzální zdravotní péči", slyšeli jsme spíše předpovědi, že americký stát brzy zaútočí na hlasitou podporu Luigiho a uchýlí se k represím, aby zabránil možnému ozbrojenému povstání. Zde lze zmínit prohlášení L. Trockého proti „individuálnímu terorismu“. Ale samozřejmě masy v USA jsou v podstatě ozbrojené, takže nelze vyloučit občanskou neposlušnost?

Jak vysvětlil Trockij, terorismus páchaný jednotlivci odvádí pozornost od důležitosti masových bojů dělnické třídy a poskytuje

záminku pro státní represe.

Trumpova administrativa rychle vytváří právní a institucionální rámec pro potlačování jakékoliv opozice vůči politice vládnoucí třídy. Prostřednictvím exekutivních příkazů a rozsáhlých prohlášení o stavu nouze Trump upevňuje diktátorské pravomoci, které budou použity k zacílení jakékoliv formy disentu. Tato represe je zaměřena na dělnickou třídu, studentstvo a všechny, kteří se staví proti politice militarismu, úsporných opatření a nerovnosti. SEP se proti takovým opatřením jednoznačně staví, ale zároveň zdůrazňuje, že odpovědi na státní represi není individuální násilí, které je zcela kontraproduktivní a hraje do karet vládnoucí elitě.

SEP trvá na tom, že boj za sociální práva je neoddělitelný od širšího boje pracující třídy proti kapitalismu. To je hlavní rozdíl mezi trockismem a maoistickými či jinými maloburžoazními tendencemi, které odmítají ústřední roli pracující třídy a nahrazují budování skutečného masového hnutí avanturismem. Pracující třída ve Spojených státech již vstupuje do významných bojů, jak je vidět na sílící vlně stávek a protestů proti politice vládnoucí elity. Klíčovým úkolem je sjednotit tyto boje na základě socialistického programu a vybudovat revoluční vedení zakořeněné v principech marxismu a trockismu.

Zdá se, že vliv, který Elon Musk a další velcí oligarchové uplatňují na politiku, ničí veškeré zdání demokracie. Dalo by se říci, že Donald Trump je nyní pouhou loutkou? Jak se vyřeší konflikt mezi oligarchy podporujícími program H-1B vykořisťujícím zahraniční pracovníky a krajní pravici, která je proti? Jak pravděpodobné je, že sociální sítě jako Facebook zavedou další změny v pravidlech sociálních médií, umožní otevřenější nenávisť vůči menšinám a omezí nezávislé ověřovače faktů kvůli tlaku nové Trumpovy administrativy? Způsobí účinný zákaz TikToku nějaké rozsáhlé protesty?

Trumpova administrativa znamená násilné přeskupení státního aparátu tak, aby odpovídal charakteru amerického kapitalismu. Je to vláda oligarchie a pro ni. Fakt, že Musk dostává volnou ruku nad státním aparátem, je strohým a obnažujícím vyjádřením této reality. Neřekl bych však, že Trump je pouze Muskova loutka. Je politickým představitelem oligarchie jako celku.

Postavy jako Musk, Bezos a další

podporují Trumpa, protože jeho vláda prosazuje jejich zájmy prostřednictvím daňových škrtů, deregulace, ničení sociálních programů a potlačování práv pracujících. I když mohou existovat taktické konflikty mezi různými frakcemi vládnoucí třídy, jako jsou spory o imigrační zákony, jako je program H-1B, tyto rozdíly zásadně nezpochybňují jejich společný cíl, kterým je zintenzivnění vykořisťování pracující třídy.

Sociální sítě jako Facebook a X (dříve Twitter), které jsou ovládány postavami jako Musk a Mark Zuckerberg, už vycházejí vstříc krajně pravicové agendě Trumpovy administrativy. Dá se očekávat další cenzura opozičních názorů a větší prosazování krajně pravicových a neofašistických hlasů. Zatímco pravice se staví proti cenzuře, cenzura ze strany Googlu a sociálních médií byla vždy namířena na levici, zejména včetně webových stránky World Socialist.

Pokud jde o potenciální zákaz TikToku, tento krok je součástí širší xenofobní, nacionalistické a protičínské agendy Trumpovy administrativy a byl plně podporován předchozí Bidenovou administrativou, která případ argumentovala u Nejvyššího soudu. Trump odložil implementaci zákazu, protože usiluje o převedení kontroly nad Tiktokem na americkou korporaci.

Účinnost odporu mladých lidí proti zákazu bude záviset na tom, zda tento odpor bude spojen s širším, politicky uvědomělým hnutím proti kapitalistickému systému, který je hlavní příčinou vzniku a existence těchto autoritářských politik. Boj proti cenzuře a represi musí být spojen s bojem za obranu demokratických práv, odporem proti imperialistickým válkám a s bojem za prosazování zájmů mezinárodní pracující třídy.

Rádi bychom vyjádřili naši solidaritu s lidmi postiženými katastrofou probíhající v důsledku nedávných požárů v Kalifornii. Dozvěděli jsme se, že lesní požáry jsou do značné míry hašeny otrockou prací vězňů, kteří jsou placeni méně než dva dolary na hodinu, ale po propuštění jim není dovoleno pracovat v hasičském sboru, navzdory jejich zkušenostem. To také obecně zhoršuje situaci hasičských sborů. Mohl byste se vyjádřit k tomu, jak efektivní je americká administrativa v boji s dopady klimatických změn, které ovlivňují samotné USA?

Využití vězňů, kteří dostávají za práci chudinskou mzdu, k boji s lesními požáry v Kalifornii ostře ilustruje barbarský a vykořisťovatelský charakter kapitalistického systému. Tato praxe, která se rovná novodobému otroctví, dobře ilustruje, jak kapitalismus prohlubuje nerovnosti a podkopává schopnost společnosti účinně reagovat na krizi. Namísto řešení základních příčin změny klimatu nebo investic do udržitelné dobře financované veřejné infrastruktury, vláda USA upřednostňuje zisky pro korporace a bohatou elitu před ochranou lidského života a životního prostředí. Tento systém, podporovaný demokratickou i republikánskou administrativou, není schopen řešit zhoršující se klimatickou krizi. Desetiletí deregulací, upřednostňování zájmů fosilních lobby a systematické podfinancování veřejných služeb způsobily, že USA nejsou dostatečně vybaveny na to, aby čelily ničivým následkům globálního oteplování, od požárů přes hurikány až po sucha. Zatímco Trumpova administrativa tento proces zrychluje – rozvrací systém ochrany životního prostředí a odstupuje od Pařížské klimatické dohody – na této praxi se dlouhodobě podílí obě politické strany. Ani Demokratická strana pro řešení krize neudělala nic a eskalace imperialistických válek je jejím primárním cílem.

Boj proti změně klimatu je v zásadě třídní záležitostí. Ničivé dopady klimatické krize – extrémní počasí, stoupající hladina moří, vysídlení obyvatelstva, jídlo, nejistota a nemoci – neúměrně dopadají na pracující třídu a utlačované masy po celém světě. Na druhé straně kapitalistická třída, která disponuje nesmírným bohatstvím a mocí, profituje právě z průmyslových odvětví, která ničí životní prostředí. To zdůrazňuje ústřední rozpor klimatické krize: kapitalistický systém upřednostňuje zisk před lidským životem a zdravím planety.

Řešení klimatické krize vyžaduje přímou konfrontaci s bohatstvím a mocí kapitalistických oligarchů, kteří ovládají energetické giganty, finanční instituce a velké korporace. Triliony dolarů nashromážděné vládnoucí elitou musí být vyvlastněny a přesměrovány za účelem rozvoje udržitelných energetických systémů, rozšíření veřejné dopravy a investice do technologií, které mohou zmírnit změnu klimatu a přizpůsobit se jí. Nejde o utopickou vizi, ale o nutnou a realistickou reakci na existenční hrozbu. Technologie k zastavení změny klimatu již existují, ale

kapitalistický systém podřizuje vědu a výrobu honbě za soukromým ziskem, čímž vytváří nepřekonatelné překážky pro využití potřebných technologií. Řešení klimatické krize je navíc nutně globální otázkou. Zastaralý systém kapitalistického národního státu je zcela v rozporu s rozsahem a je propojen povahou problému. Změna klimatu nezná hranic a její dopady pocítujeme na všech kontinentech. Pracující třída, sjednocená globálně díky své roli ve výrobě, je jedinou společenskou silou schopnou překonat národní rozdělení a vybudovat nezbytnou mezinárodní spolupráci pro boj s touto krizí.

Trump oznámil, že opustí NATO, pokud členské státy nezvýší své vojenské výdaje. Československo v éře státního kapitalismu (1948-1989) dávalo na vojenské výdaje až 35 procent HDP, ale je třeba dodat, že ekonomika byla převážně státní, a tak nebyla ohrožena všeobecná zdravotní péče nebo bezplatné školství. Armáda jako dodavatele využívala tuzemské, státní podniky. V současnosti tržně kapitalistické Česko utrácí kolem 2 procent HDP a naše armáda je pověstná neefektivními nákupy často spojenými s korupcí. Mezi předpokládanými vítězi parlamentních voleb v roce 2025 existuje silný odpor proti zvýšení našich výdajů na 3 nebo 5 procent. A předpokládáme, že další země jsou na tom podobně. Co si o tom myslíte? Opravdu nás Donald Trump hodlá „potrestat“ tím, že USA vystoupí z NATO? A jak se pravděpodobně vyvine vztah mezi USA a EU s ohledem na tyto neshody v NATO?

Výhrůžky Donalda Trumpa, že opustí NATO, pokud členské státy nezvýší své výdaje na zbrojení, jsou pokračováním jeho politiky „Amerika na prvním místě“, jejímž cílem je prosadit dominanci USA nad svými spojenci. NATO je zároveň základním kamenem strategie amerického imperialismu, který prosazuje udržení své moci napříč Evropou, vedení války s Ruskem a udržování kontroly nad svými evropskými spojenci. Jedním z Trumpových kalkulů je přimět evropské mocnosti, aby zvýšily svou militarizaci a zároveň podřídily svou politiku americkým zájmům. Evropské mocnosti zase využívají Trumpův vzestup k prosazování svých vlastních zájmů.

Pro země jako Česko je tlak na zvýšení vojenských výdajů odrazem širších globálních trendů směřujících k militarizaci uprostřed eskalace

geopolitického napětí. Kroky kapitalistické vládnoucí třídy ke zvýšení vojenských výdajů se zdají být nevyhnutelně a znamenají tak zintenzivnění útoků na sociální programy, jako je zdravotnictví, školství a sociální služby.

Širší dynamika mezi USA a EU je poznamenána napětím, které odráží soupeření různých imperialistických zájmů. Přední imperialistické mocnosti EU, zejména Německo a Francie, usilují o větší vojenskou nezávislost a vytvoření obranné strategie pod vedením EU. EU však zůstává hluboce závislá na NATO a potažmo na USA, pokud jde o vojenskou infrastrukturu a strategické plánování.

Bez ohledu na konkrétní trajektorii konfliktů mezi imperialisty je skutečností, že celá planeta již byla vtažena do víru imperialistické války. Válka vedená Spojenými státy proti Rusku na Ukrajině, genocidní útok na Gazu podporovaný Washingtonem a eskalující provokace proti Íránu a Číně, to vše jsou základní projevy stejného úsilí o globální válku.

V rámci americké vládnoucí třídy se rozpory ohledně zahraniční politiky soustředily spíše na geografii než na principy. Zatímco Demokratická strana upřednostnila vojenskou konfrontaci s Ruskem, Trumpova strategie se zaměřila na zajištění nesporné hegemonie USA nad západní polokoulí – jak je patrné z jeho hrozeb vůči Panamě a Grónsku a jeho opatření v rámci obchodní války zaměřených na Kanadu a Mexiko – jako příprava pro možný konflikt s Čínou. Bez ohledu na tyto taktické rozdíly jsou obě frakce oddány programu militarismu a války, který lze zastavit pouze za předpokladu mobilizace pracující třídy pod praporem nezávislé strany proti samé podstatě kapitalistického systému.

Když si všimneme „dokonalé bouře“, které čelí američtí občané kvůli klimatické i pandemické krizi ve zdravotnictví a kvůli novému Trumpovu řádu, mohli bychom očekávat, že více lidí bude „volit nohama“, tj. odejdou z USA do Evropy, Kanady nebo jinam?

Zatímco někteří mohou usilovat o odchod ze Spojených států v reakci na rostoucí krizi, není toto řešení hlubších problémů, kterým dělnická třída čelí, pro většinu lidí schůdné. Z kapitalismu a jeho důsledků není úniku. V každé zemi fungují stejné základní procesy, které v USA způsobují krizi – sociální nerovnost, ničení životního prostředí, nekonečná válka.

Trumpův vzestup není izolovaným

americkým fenoménem, ale výrazem globálních procesů: rozkladu buržoazní demokracie, konsolidace oligarchické vlády a obratu vládnoucí třídy směrem k autoritářství s cílem potlačit rostoucí opozici ve společnosti. V celé Evropě, Kanadě i mimo ni vlády útočí na životní úroveň, posilují státní represe a připravují se na válku. Globální finanční elita využívá inflaci, dluhové krize a úsporná opatření k získávání stále většího bohatství z pracujících, zatímco krajně pravicová hnutí jsou podporována jako nástroje státní represe.

Úkolem není utéct ale bojovat. Jedinou cestou vpřed je mezinárodní mobilizace pracující třídy ke svržení kapitalismu a jeho nahrazení socialistickou společností založenou na rovnoprávnosti a lidských potřebách. To vyžaduje vybudování uvědomělého revolučního hnutí, spojujícího dělníky celého světa ve společném boji proti imperialismu, válce a diktatuře. Řešení nespočívá v útěku ale v revoluci. **Zdá se, že mnoho obyčejných lidí v Česku k Trumpovi vzhlíželo kvůli jeho slibům o „ukončení války na Ukrajině“. Je šance, že se tak stane? Zároveň si všímáme jeho nenávisti vůči Číně. Objevují se hlasy, které říkají, že demokraté a republikáni jsou rozděleni v tom, kdo je hlavním globálním protivníkem USA. Pro demokraty je to Rusko, pro republikány je to Čína. Navíc jsme slyšeli Trumpovy šokující komentáře o anexi Grónska, Panamy a Kanady. Dokonce i čeští „středoví liberálové“ nyní říkají: „Ach, USA by teď mohly být imperialistické“. A udělají to agresivním, otevřeným způsobem, ne za pomoci proxy/loutkové vlády, jak je u nich pravidlem. Je pravděpodobné, že se to stane, nebo Trump jen plácá do větru? Souhlasíte možná s tím, že Trumpovo kolísání je součástí jeho taktiky? Jak řekl Ron Rosenbaum, přední odborník na nacistickou stranu, mezi Adolfem Hitlerem a Donaldem Trumpem existují podobnosti: „Oba muži si cestu k moci vydobyli „blafováním“, zmátli establishment, který nevěděl, co dělat, tak je normalizoval. Hitler mistrovsky používal taktiku blafování, občas působil dojmem, že je neschopný jako chaplinovský klaun, jindy působil jako ospalý had, jindy zase jako důvěryhodný státník. Jakým směrem očekáváte, že se zahraniční politika USA bude ubírat?**

Trumpovy sliby „ukončit válku na Ukrajině“ jsou navrženy tak, aby využily lidový

sentiment a zároveň zakryly jeho skutečnou agendu. Trump v zásadě není proti válce na Ukrajině; jeho kritika se spíše soustředí na její neefektivitu vzhledem k dosahování cílů důležitých pro obhajování zájmů USA. Jeho ústředním bodem je eskalace konfliktu s Čínou a zajištění nadvlády USA nad Severní Amerikou jako nutné podmínky.

Trumpovy poznámky o anexi Grónska, Panamy a dokonce Kanady je třeba brát vážně. Odrážejí širší trend amerického imperialismu Trumpova stříhu, jenž lze charakterizovat ochotou nahradit tradiční metody uplatňování vlivu za pomoci dosazování loutkových vlád metodou otevřené dominance.

Rozdělení mezi demokraty a republikány ohledně globálních priorit – Rusko pro demokraty, Čína pro republikány – je odrazem taktických neshod uvnitř vládnoucí třídy USA. Obě strany jsou však ve snaze o globální nadvládu zajedno a jsou připraveny použít vojenské, ekonomické a politické prostředky k udržení americké hegemonie.

Srovnání Trumpa a Adolfa Hitlera je relevantní v mnoha ohledech. Trump a jeho fašističtí poradci se modelují podle nacistického Führera. Nicméně nemají masovou fašistickou základnu. Mohou zato využívat pocitů sociálních křivd a vyvolávat hněv, který v politickém establishmentu nenachází žádnou podporu.

Americká zahraniční politika se za Trumpa pravděpodobně vydá bezohlednější cestou. Jeho administrativa představuje nejotevřenější imperialistický obraz krize amerického kapitalismu, který se snaží násilím a nátlakem udržet upadající ekonomickou a geopolitickou dominanci. Pro pracující třídu v USA i na mezinárodní úrovni to znamená naléhavou nutnost vybudovat socialistické hnutí, které by se postavilo proti zatažení do militarismu a války. Zatažení do víru imperialistického barbarství lze zastavit pouze sjednocením pracujících po celém světě napříč různými národními státy.

Přístup Trumpovy administrativy k Blízkému východu nevěští nic dobrého, protože Trump již varoval, že pokud Hamás nepropustí všechna rukojmí, otevrou se brány pekelné a nastane peklo na Zemi. Jaký je však váš názor na události v Sýrii a jak bude v dlouhodobém horizontu osa odporu ovlivněna ve vztahu k osvobození Palestiny, Jemenu a Iráku? Je šance na diplomacii nebo se blíží útok na Írán?

Politika Trumpovy administrativy vůči Blízkému východu odráží širší militaristickou a imperialistickou politiku americké vládnoucí třídy. Probíhající genocida v Gaze, kterou tato administrativa otevřeně podporuje, je v souladu s její obecnou podporou izraelské krajně pravicové vlády a důrazem na etnické čistky Palestinců, jak se vyjádřil ve svém nedávném prohlášení o nutnosti etnické čistky Palestince a dále v jeho návrhu, aby Spojené státy samy převzaly kontrolu nad Gazou a na tělech těch, kteří byli zmasakrováni americkými bombami, postavily kasina.

Mluvit o Sýrii spolu s Íránem, Libanonem atd. jako o „ose odporu“ je falešná perspektiva. Tyto buržoazně nacionalistické vlády nejsou schopny se postavit imperialismu, s nímž neustále hledají nějakou dohodu. Obecněji řečeno, buržoazní nacionalistické režimy na Blízkém východě sehrály ústřední roli při izolaci Palestinců a podílely se na vytváření podmínek pro genocidu.

Obrana palestinského lidu a opozice vůči imperialistické válce na Blízkém východě závisí na mobilizaci pracující třídy v regionu i na mezinárodní úrovni. Je to mezinárodní pracující třída, která produkuje veškeré bohatství společnosti a která má tedy také společenskou moc porazit imperialismus a svrhnout kapitalismus.

Co se týče Íránu, Trumpova administrativa eskaluje stejné válečné úsilí, které již bylo eskalováno za Bidena. To vyvolává velmi reálné nebezpečí širší regionální války s katastrofálními následky. Osvobození Palestiny a celého Blízkého východu závisí na socialistické internacionalistické perspektivě, která spojuje boj proti imperialismu s bojem za socialismus po celém světě.

Aby bylo dosaženo změny k lepšímu, je třeba, aby se levicové síly spojily. Je šance na spojení levicových sil v USA? Jak silné jsou vlastně levicové síly v USA? Lze situaci přirovnat ke stavu levice v České republice, kde jsou sice levicové síly poměrně dobře zastoupeny, ale bohužel jsou roztříštěné a snahy o jejich sjednocení selhaly, i proto, že nejsilnější z nich, potomek Komunistické strany Československa, dlouhodobě spolupracuje s českými oligarchy a nacionalisty a má také xenofobní sklony. Jeden z předních představitelů naší strany ale zastává názor, že když hoří dům, je třeba přizvat všechny

strany k jeho záchraně, že je potřeba spolupracovat bez ohledu na ideologické a taktické rozdíly. Jaký je váš postoj?

Perspektiva „sjednocení levice“ je falešná, protože znamená, že širokou škálu politických tendencí, které nemají nic společného se socialismem a zájmy dělnické třídy, lze charakterizovat jako „levicové“ a sloučit je pod jeden prapor se skutečnou socialistickou a dělnickou politikou. Aby správně zhodnotily jejich politickou roli, strany WSWS a SEP je místo toho označily za „pseudo-levicové“. Ve Spojených státech jsou organizace jako Demokratičtí socialisté Ameriky (DSA) a Strana pro socialismus a osvobození (PSL) hluboce svázány s Demokratickou stranou a prosazují perspektivu, která se snaží podřídit pracující třídu a mládež kapitalistickému systému. Tyto organizace nepředstavují skutečný rozchod s kapitalismem, namísto toho působí spíše jako překážky

nezávislé mobilizace pracující třídy. Jejich postoje, zejména k potlačování odporu proti válce, úsporným opatřením a policejnímu násilí, podtrhují jejich napojení na existující struktury moci. Z hlediska svého třídního charakteru vyjadřují zájmy privilegovaných vrstev vyšší střední třídy.

Přirovnání „hořícího domu“ naznačuje nutnost okamžitého zásahu, ale je bláhové spoléhat na to, že snahy o jeho uhašení povedou ti, kdo se sami podíleli na založení požáru. Spolupráce „bez ohledu na ideologické a taktické rozdíly“ nevyhnutelně vede k podřízení zájmů dělnické třídy silám, které zastupují nepřátelské třídní zájmy, a tím posiluje, nikoli oslabuje posun doprava. Zde je třeba studovat zkušenosti Syrize v Řecku, Podemos ve Španělsku a podobných tendencí. Jejich pravicová politika, zaváděná po slibných změnách, vyvolala deziluzi, již krajní pravice dokázala využít.

Obr.3: Náhled videa na Facebookovém kanálu strany Levice. Se soudruhem J. Kishorem jsme měli otevřenou on-line debatu těsně před prezidentskými volbami.

Rozhovor s Josephem Kishorem, prezidentským kandidátem strany SEP (Strana socialistické rovnosti) na Amerického prezidenta vedli **Romana Howe** (místopředsedkyně Levice) a **Tomáš Starý** (člen mediální komise)

Strana Levice oslavila 5 let

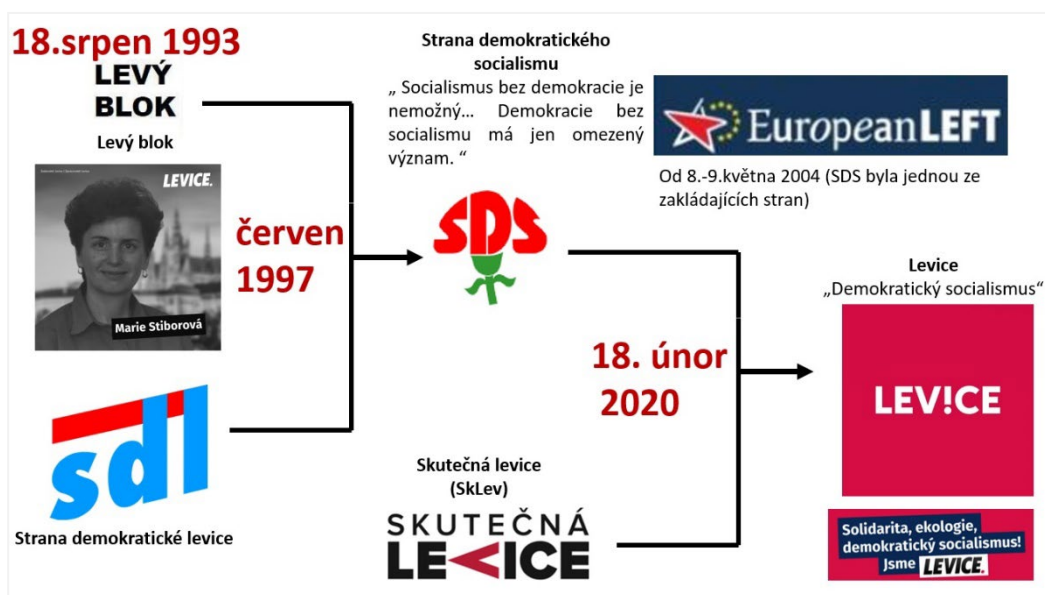
Pokračujeme v boji za demokratický socialismus

Strana Levice oslavila v únoru své páté výročí! Při této příležitosti si připomínáme nejen naši vlastní historii, ale i odkaz našich předchůdkyň, které stály u obnovy levicového hnutí v naší zemi po roce 1989 a významně ovlivnily jeho směřování.

Strana Levice vznikla 18. února 2020 spojením Strany demokratického socialismu (SDS) a iniciativy Skutečná levice (SkLev). SDS sama je (spojením s SDL) právní nástupkyní Levého bloku, který vznikl 18. srpna 1993. Naše historie tak pokračuje 31 let.

Strana Levice je také jednou ze 14 zakládajících stran Evropské levice, kde jsou

našimi partnerskými stranami například Die Linke (Levice z Německa), KPÖ (Komunistická strana Rakouska), Sol Parti (Levicová strana, Turecko), Syrizu (Koalice radikální levice, Řecko), PCE (Kom. strana Španělska), Spojená levice (Španělsko), Spojená a alternativní levice (Katalánsko) a mnohé další.

Obr.4: Historie naší strany

Kořeny a předchůdkyně

Historie strany Levice sahá až do roku 1992 kdy byl založen Levý blok (LB), který vznikl před parlamentními volbami jako koalice dvou subjektů Komunistické strany Čech a Moravy (KSČM), vedené předsedou Jiřím Svobodou a Demokratické levice (DL), s předsedou Lotarem Indruchem. Kromě volební spolupráce šlo i o širší pokus pod názvem Levý blok o sjednocení levicových iniciativ.

Na sjezdu KSČM v Prostějově v roce 1993 probíhaly ostré vnitrostranické spory o dalším směřování strany a došlo k odmítnutí přejmenování KSČM. V reakci na toto rozhodnutí se sešla skupina delegátů a Josef Mečl je vyzval ke hromadnému vstupu do Demokratické levice (DL). Vše probíhalo na pozadí rozpadu republiky.

Demokratická levice se následně transformovala na Stranu demokratické levice (SDL). Mezi členy SDL hráli významnou roli bývalí

kandidáti do Federálního shromáždění, přihlásil se k ní také jeden poslanec českého parlamentu (ČNR). Předsedou DL se stal Josef Mečl a ideovým „mentorem“ byl Ivan Sviták, význačná osobnost Pražského jara.

Souběžně s tím většina poslanců ČNR podpořila založení strany s názvem Levý blok (další subjekt se stejným názvem). Vůdčími osobnostmi této strany byli Jaroslav Ortman, Marie Stiborová, záhy ji podpořil také Zdeněk Mlynář, další významná osobnost Pražského jara, který se stal jejím čestným předsedou. Tato strana je právním předchůdcem dnešní Levice.

V té době se předpokládalo, že bude možné dvojí členství (tj. především LB+SDL, LB+KSČM, LB+ČSSD apod.), což se ovšem vedení SDL, KSČM i ČSSD nelíbilo a na jaře 1994 prosadili novelu zákona o politických stranách, která dvojí členství s platností od 1. 6. 1994 zakázala.

Do voleb v roce 1996 tedy vedle sebe existovaly dva subjekty – Strana demokratické levice (SDL) a strana Levý blok (LB). V parlamentních volbách v r. 1996 utrpěly obě tyto strany drtivou porážku (SDL 0,13 %, LB 1,4 %). Jedním z důvodů bylo to, že nekomunistická levice v ČSSD si svým „bohumínským usnesením“ zakázala jakoukoliv spolupráci nejen s KSČM, ale i s oběma postkomunistickými stranami, čímž vlastně negovala smysl pokusů o jejich transformaci.

Zrod strany Levice

Po delších jednáních našly obě strany cestu k postupnému politickému sjednocení, subjekt posléze nesl název Levý blok – Strana demokratické levice a v roce 1997 pak došlo ke změně názvu na Strana demokratického socialismu. Předsedou strany se stal Vasil Mohorita.

V roce 2004 se strana společně s dalšími 14 politickými subjekty podílela na založení evropské politické strany Strana evropské levice (Party of the European Left).

Klíčovým okamžikem byl 18. únor 2020, kdy došlo ke sjednocení Strany demokratického socialismu (SDS) a iniciativy Skutečná levice (SKLev). Tento krok znamenal nejen spojení sil, ale i potvrzení pokračování odkazu levicových hodnot v moderním kontextu. Po tomto spojení přijala strana nový název Levice a nadále prosazuje demokratický socialismus v české politice.

Předsedové a předsedkyně strany

Marie Stiborová (1993–1995)

Jaroslav Ortman (1995–1997)

Marie Stiborová (1997)

Vasil Mohorita (1997–1998)

Jiří Hudeček (1998–2004)

Milan Neubert (2004–2020)

Rotační spolupředsednictví v rámci PCV (2020–2023)

Vladimír Farana a Markéta Juřicová (2023–současnost)

Významní členové a členky v historii

V průběhu let se v levicových stranách a hnutích angažovalo mnoho významných osobností, které ovlivnily politickou scénu a přispěly k rozvoji demokratického socialismu. Mezi nimi byli:

Marie Stiborová (1950 – 2020) – poslankyně Federálního shromáždění a kandidátka na prezidentku v roce 1993, významná představitelka Levého bloku, která se zasazovala o demokratizaci levice.

Zdeněk Mlynář (1930–1997) – klíčový reformátor Pražského jara 1968, autor koncepce demokratického socialismu, který prosazoval reformy KSČ a spojení socialismu s demokratickými mechanismy. Později se stal poradcem Michaila Gorbačova a jedním z teoretiků perestrojky. V roce 1996 se stal čestným předsedou Levého bloku a volebním lídrem této strany pro parlamentní volby.

Lubomír Ledl (1952 – 2021) – bývalý místopředseda Strany demokratického socialismu, poslanec Federálního shromáždění po roce 1989 a zastupitel hlavního města Prahy. Angažoval se v evropských levicových strukturách a zasazoval se o mezinárodní spolupráci levice. Měl významný podíl na přijetí Levice do Strany evropské levice a působil v jejích strukturách.

Milan Neubert (1955–2021). –levicový aktivista a organizátor, dlouholetý předseda SDS, který se věnoval otázkám demokratického socialismu a propagoval myšlenky antikapitalistické politiky. Byl členem předsednictva Celostátního výboru Levice a významně se podílel na formování ideového směřování strany a podporoval. V roce 2020 významně přispěl ke vzniku strany Levice spojením SDS a Skutečné levice.

Odkaz a pokračování v boji za demokratický socialismus

Strana Levice se hlásí k odkazu svých předchůdkyň a pokračuje v jejich boji za spravedlivější společnost. Hrdě se hlásíme k

odkazu socialismu s lidskou tváří z roku 1968 a snahám o skutečný demokratický socialismus, který by spojoval sociální spravedlnost s demokratickými principy a ochranou lidských práv.

V rámci Evropské levice spolupracujeme s partnerskými stranami z Evropské levice a dalšími levicovými organizacemi, abychom společně prosazovali hodnoty solidarity,

demokracie a rovnosti.

Za pět let své existence strana Levice prokázala, že je důstojným pokračovatelem levicové tradice a pevnou součástí evropského levicového hnutí. S hrdostí oslavujeme naše výročí a zároveň se díváme do budoucnosti s cílem nadále hájit práva občanů a bojovat za spravedlivější společnost.

Anketa členů Levice. Co pro Vás znamená strana Levice?

Markéta Juřicová: „I v těch nejtěžších časech musí existovat politická síla, která za každých okolností hájí principy socialismu a humanismu se vším všudy, i kdyby to mělo znamenat momentální dílčí neúspěch. To jsou totiž síly, které nakonec píšou historii. A to je pro mě i strana Levice.“

Jan Májiček: „Strana Levice je pro mě příslib do budoucna, že tady je a bude volební alternativa, které bude principiálně hájit práva pracujících, ať už se narodili kdekoli, mluví jakýmkoli jazykem a mají rádi kohokoli. Zároveň to bude strana, které bude pracující povzbuzovat a vést k samostatné aktivitě, aby dokázali bojovat za svoje práva a za překonání kapitalismu.“

Adam Heinrich: „Levice je pro mě hlavně prostorem k setkávání se a spolupráci napříč různými myšlenkovými směry a generacemi. Doufám, že jí to vydrží co nejdéle.“

Petr Rohel: „Pro nás v ZO Levice Ostrava znamená Levice možnost konkrétní politické práce s cílem dosáhnout demokratického socialismu, věnovat se této práci i v některých odlehlejších částech našeho kraje, sledovat i propagovat radikálně levicové teorie, možnost komunikovat s radikální levicí v několika státech.“

Zdeněk Cetl: „Impulsem mého vstupu do Levice byla snaha vytvořit uskupení, které by mohlo nabídnout alternativu pro levicově smýšlející voliče,

kteří z nejrůznějších důvodů nemohli volit KSČM a ČSSD, (pozn. redakce dnes SocDem) a tak k volbám nechodili. Druhým impulsem byla možnost, že by Levice mohla jako prostředník přispět k tomu, aby se levicově orientovaní lidé spojili a vytvořili jednotný blok proti pravici.“

Petr Pávek: „V dnešní době je dost smutné sledovat politiku. Její náplň se často mění na pouhé hledání obětních beránků, aby se ti nejbohatší mohli stát ještě mocnějšími. Strana Levice pro mě znamená jistotu jiného, upřímného pojetí politiky – nazýváme věci pravými jmény a nesnižujeme se k útokům na slabší a odlišné.“

Antonín Hořčica „Pro mě jako demokratického ekosocialistu znamená Levice spojení sociální spravedlnosti s ochranou přírody a udržitelnou budoucností pro všechny. Chci s ní prosazovat rovnost, solidaritu a podporu znevýhodněných bez ohledu na to, kde jsou a odkud pocházejí.“

Odkazy na zdroje:

Strana demokratického socialismu – SDS.cz

Levice – jsmelevice.cz/

Levice (Česko) – Wikipedie

Levý blok (koalice) – Wikipedie

Strana demokratické levice – Wikipedie

Antonín Hořčica

(do sjezdu 12.dubna 2025 člen CV Levice, spolupředseda programové komise)

Rozhovor s představitelem KKP(Rojava)

(Komunistické strany (západního) Kurdistanu)

Po rozhovoru se soudruhem Nabazem Mustafou z KCP (Bašur), Komunistické strany Kurdistanu z jižního Kurdistanu (Kurdský region na Iráku), přinášíme rozhovor s tajemníkem Komunistické strany Kurdistanu ze západního Kurdistanu (Rojava, (součást) Demokratické autonomní správy severní a východní Sýrie - DAANES) Najmadinem Malou, téma je obzvláště zajímavé nyní, kdy se v Sýrii rychle změnil režim, s lokálními i globálními dopady.

Drahý soudruhu Najmadine Mala, chtěl bych se vás zeptat na několik otázek.

Mohl byste prosím našim čtenářům představit Komunistickou stranu Kurdistanu (Rojava)?

Naše strana začínala v letech 1981 až 1983 jako přípravný výbor, poté se 22. července 1983 konala její zakládající konference, Komunistická strana Kurdistanu (KKP) s ústředními novinami, Al-Tariq Al-Jadeed, a druhými novinami pro zahraniční vztahy, Bang a Kurdistan, a novinami pro pobočky a regiony Šorš. Druhá konference se konala 7. září 1995, třetí konference se konala 27. února 2015. V současné době se ústřední noviny jmenují Komunistická strana Kurdistanu, zatímco noviny Šorš zůstávají. Byl vydán čtvrtletník s názvem Nobahar a v blízké budoucnosti se chystáme uspořádat čtvrtou stranickou konferenci. V současné době má naše strana devět hlavních kanceláří v kurdských městech v Rojavě (Západním Kurdistanu). Naše strana je jedním ze zakladatelů Samosprávné administrativy a Syrské demokratické rady (SDC). Máme terénní aktivity a akce a máme svou roli a váhu mezi pracujícími masami. Tuto stranu vede soudruh Najmuddin Mulla Omar, který je generálním tajemníkem a zakladatelem strany v éře Autoritářského baasisty (Asada), byl zatčen v desítkách případů, brutálně mučen a zbaven všech svých občanských práv za režimu Háfize al-Asada a později jeho syna Bašára al-Assada.

Jaká je vaše ideologie, mohl byste se na ideologickém základě přirovnat ke KCP (Bašur), KKP (Bakur) nebo DEM Parti? Jaké jsou vaše vztahy s nimi?

Naše ideologie je marxisticko-leninská, což znamená vědecký komunismus. Komunistická strana Kurdistanu (KCP) v Bašuru,

Komunistická strana Kurdistanu v Turecku (KKP-Bakur) a Kurdská strana Komele v Rojhelatu jsou všechny prodchnuty vědeckým komunismem. Možná někteří z nich chtějí těžit i ze zkušeností Mao Ce-tunga (maoismus). Pokud jde o Kurdskou demokratickou stranu (KDP/PDK) v Iráku, je to nacionalistická a vlastenecká kurdská strana, která věří v kapitalismus. Se všemi z nich máme od dávných časů dobré a silné vztahy, stejně jako se Kurdistánskou dělnickou stranou (Zahmatkišan), stejně jako s hnutím Gorran a Kurdskou sociálně-demokratickou stranou, a také s Vlasteneckým svazem Kurdistanu, stranou Mam Džalála Talabáního (PUK).

V posledních týdnech jsme byli svědky rychlé změny ve vládě v Sýrii, Asadův režim, který byl autoritářský a utlačovatelský vůči Kurdům padl a HTS převzala moc. Mohl byste se k této změně vyjádřit? Co si myslíte o nové vládě v Damašku?

Assadův režim padl dohodou mezi americkým a tureckým režimem a umlčením iránského a iráckého režimu, a s požehnáním arabských režimů, zejména Saúdské Arábie, Egypta a Spojených arabských emirátů, což znamená států Perského zálivu, v čele se státem Katar. Ano, Asadův režim byl utlačovatelský a tyranský vůči našemu kurdskému lidu a zbavil nás nejzákladnějších práv a vnutil nám všechny šovinistické a rasistické projekty. Tyto režimy, které jsem zmínil, podporovaly a pomáhaly Hay'at Tahrir al-Sham, klasifikované jako teroristická organizace, která v současné době praktikuje extremistickou politiku vůči našemu kurdskému lidu a mlčí o zločinech teroristických milicí proti našim nevinným lidem na okupovaných územích, jako je Afrin, Ras al-Ain, Tal Abyad, Manbij, Tal-Rafat, Sheikh Maqsoud, al-Ashrafiyah, a ve všech obsazených vesnicích, městech a velkoměstech.

Hay'at Tahrir al-Sham po převzetí moci sjednotil všechny teroristické milice a frakce. Tyto milice praktikují zabíjení, mučení a ponižování Kurdů, Alavitů a Křesťanů před očima nové vlády, která podle mého názoru nebude mít dlouhého trvání, protože říká jednu věc a dělá jinou, v rozporu s realitou a objektivitou.

V návaznosti na předchozí otázku – jaká bude budoucnost DAANES v Sýrii? Myslíte si, že DAANES by mohla/měla usilovat o úplnou nezávislost nebo o určitou úroveň autonomie? A/nebo bude celá Sýrie federalizována?

Pokud jde o samosprávu, režim Bašára al-Asada ji neuznal a nová vláda ji jen tak neuzná. Ale s naší vůlí a odporem ji nikdy neopustíme a tato vláda zůstane, pokud Syrské demokratické síly neodevzdají své zbraně a nepředají je nové vládě. Naše vláda nepřemýšlela a nebude přemýšlet o nezávislosti na Sýrii. Samospráva chce a pracuje pro decentralizaci a pro syrský federalismus obecně, protože síla a přežití spočívá ve federalismu, protože je to unie, která tvoří pouto a jednotu všech národností a skupin žijících v Sýrii. Daleko od arogance a upřednostňování, je to objektivní uznání práv všech.

Chtěl bych se vás zeptat na roli USA v Sýrii a DAANES. Obecně se USA chovají jako klasická imperialistická mocnost, ale v DAANES pomohly sbližující se zájmy porazit DAES („ISIS“) a možná také zabránit totální invazi Erdoğanových sil. Jsou USA spíše spojenci, nebo jen oportunisty a problém? Změní se jejich role s novou Trumpovou administrativou?

Role Spojených států amerických v Sýrii je rolí okupanta, který vytváří problémy a zvyšuje jejich složitost, naše Kurdistánská Komunistická strana se proti tomu staví a nevěří v jejich politiku, protože je zavádějící a lstivá, vidí jen sebe a pracuje pouze pro své zájmy. Zradili naše kurdské národně osvobozené hnutí více než desetkrát v naší vlasti, Kurdistánu, stejně jako všechny další národně-osvobozené boje globálně. V Sýrii neexistuje žádná Kurdská strana pracujících (PKK), ale existuje Strana demokratické unie (PYD), která má s PKK uctivé vztahy, stejně jako je tomu v případě všech stran, které si navzájem rozumí a těží ze svých zkušeností.

Ano, americký režim je imperialistický režim a vždy jedná tak, aby upevnil svůj monopolistický kapitalistický přístup. Nevěřím, že Kurdská strana pracujících (PKK) byla nebo bude poražena, a možná nyní přezkoumává sama sebe a své kalkulace a to, jak pracovat do budoucna, zejména v otázce míru a usmíření s tureckým režimem.

Pokud jde o americký systém, ten se nestal a nestane se spojencem žádného vědeckého demokratického osvobozeného hnutí, protože je oportunistický a vytváří rozdělení a problémy v každé době a na každém místě pro všechny síly, které se dožadují svých přirozených práv. A během Trumpovy administrativy se taktika změnila tak, aby sloužila strategii. Neviděli jste a neslyšeli inaugurační projev prezidenta Trumpa?

Co si myslíte o možnosti mírového procesu mezi tureckou vládou a PKK?

Ze všech sil podporujeme proces usmíření a míru mezi tureckou vládou a Stranou kurdských pracujících (PKK). Nechceme vůbec válku, protože přináší zkázu, zabíjení, devastaci a strádání oběma válčícím stranám. Erdoğan, jako muslim, se musí přiklonit k usmíření a míru v souladu s pravým islámským náboženstvím. Samotná strana kurdských pracujících je upřímná v uzavírání míru, který zaručuje práva kurdského lidu v Turecku.

Zatímco Erdoğanova vláda je nepřátelská vůči Rojavě, radikální levicové strany v Turecku, revolucionáři, možná jsou s vámi solidární některé odbory, mám pravdu? Mohl bys okomentovat své vztahy se stranami jako Sol Parti, EMEP, SMF, TIP nebo ESP?

Chceme solidaritu objektivních a vědeckých, levicových a revolučních sil, které bojují proti okupaci a útlaku. Pokud jde o strany a organizace, které jste zmínil, známe je a setkali jsme se s nimi a zdůraznili jsme jim nutnost používání užitečných a výhradně mírových prostředků politického zápasu, jako jsou: demonstrace, protesty, stávky a účast v místních a parlamentních volbách na federální a společné úrovni.

Mohl byste se vyjádřit k třídnímu boji a sociálnímu vývoji v DAANES? Myslíte si, že vaše země směřuje k socialismu? Mohl byste okomentovat rozdíly mezi jeho regiony? Slyšel jsem například, že Kobane je "nejvíce

levicové" město/region s mnoha družstvy?

Každá dělnická strana na světě se přirozeně třídně vyvíjí směrem k dělnické třídě. Protože to je základem osvobození od ponížení, hladu, chudoby a vykořisťování člověka člověkem. Vaše strana (Levice) je hluboce zakořeněná historická strana s třídními konstantami, praktickými zkušenostmi z terénu a osobitými aktivitami, které jsou respektovány a milovány i naší Kurdistánskou Komunistickou stranou a celým světovým vědeckým a levicovým revolučním komunistickým hnutím.

Můj drahý soudruhu: Na světě není žádná země, která by směřovala k socialismu sama od sebe, bez vědeckého socialistického revolučního

katalyzátoru. Moje země a vaše země směřují k socialismu a dosahují vědecké sociální spravedlnosti prostřednictvím našeho boje a obětí. Město Kobani v Rojavě, Kurdistánu je jako všechna naše města. Je součástí procesu změny a osvobozenického odporu našeho kurdského lidu, jehož počet mučedníků dosáhl přibližně 21 tisíc a přibližně 73 tisíc zraněných. Ale ano, v Kobani a dalších městech máme určitý druh demokracie, rovnosti, spolupráce a spravedlnosti. Na závěr vám chceme poděkovat, máme k vám respekt a uznání a vysoce si vážíme vašeho revolučního boje.

Obr.5: Soudruh Najmadin Mala. Vlajka nalevo (po jeho pravé straně) je stranickou vlajkou KKP(Rojava), napravo je vlajka Kurdistánu, nápis nad hlavami klasiků „Karkerên Cihanê Yekbin“ znamená „Proletáři všech zemí – spojte se!“.

Rozhovor vedl **Tomáš Starý** (člen mediální komise), únor 2025

Analýza hnutí Stačilo!

SLOŽENÍ A PERSONÁLIE

Hnutí Stačilo! momentálně tvoří tři subjekty: KSČM, ČSNS a SD-SN. Tyto strany podepsaly memorandum o spolupráci zveřejněné 15. 1. V evropských a krajských volbách v roce 2024 pod záštitou Stačilo! vystupovala i Paroubkova ČSSD (Česká suverenita - sociální demokracie), která však nyní byla z další spolupráce vyloučena pro odpor ze strany ČSNS, a obskurní ultrapravicová strana Domov.

Nejméně problematickou, ale nikoliv nekontroverzní součástí hnutí Stačilo! je jistě **KSČM**, kterou lze bez pochyb považovat za hegemonu tohoto uskupení. Můžeme se ptát, proč jsou pro KSČM partnery „první volby“ právě tyto strany, nikoliv skutečně levicové subjekty. Domnívám se, že i jen letmý pohled na jejich ideové ukotvení (a na osoby za ně kandidující) vypovídá leccos o současném směřování KSČM samotné.

ČSNS (Česká strana národně sociální) je konzervativní nacionalistické a euroskeptické uskupení, které se snaží parazitovat na „značce“ prvorepublikové strany téhož jména. Ve volbách do EP roku 2019 kandidovalo v koalici se stranou Patrioti ČR. Její předchůdkyně, ČSNS 2005 (Česká strana národně socialistická, která účelově vznikla za účelem vyhýbání se konkurznímu řízení uvalenému na ČSNS) v roce 2008 v senátních a krajských volbách kandidovala s Rozumnými. V prezidentských volbách roku 2023 ČSNS podpořila kandidáta SPD Jaroslava Baštu. V loňských krajských volbách pak ČSNS pod křídly Stačilo! zaznamenala dva úspěchy: její nestranická kandidátka Petra Turoňová se stala jihočeskou zastupitelkou, v Olomouckém kraji uspěl nechvalně známý „domobranec“ Marek Obrtel. Přestože politický vliv strany zůstává zcela marginální, v rámci Stačilo! úspěšně prosazuje vlastní stanoviska, což je jistě třeba vést v patrnosti. ČSNS dominantnímu partnerovi (KSČM) nepochybně vyhovuje především svými „vlasteneckými“, prokremelskými a protiukrajinskými postoji, odporem k EU a migraci; důležitým společným tématem je i obhajoba odsunu sudetských Němců a germanofobie. Velice atraktivní je pro zúčastněné rovněž odpor k „progresivismu“, „potlačování svobody“, „odmítání jiného názoru“ apod., kteréžto zlořády dle slov předsedy Michala

Klusáčka nelze porazit bez voličů KSČM.

SD-SN (Spojení demokraté – Sdružení nezávislých) je česká středopravicová konzervativní politická strana, která v letech 2002–2006 působila pod názvem Evropští demokraté. Po spojení Evropských demokratů s SNK Sdružení nezávislých v lednu 2006 přešla naprostá většina členů do přejmenované strany SNK Evropští demokraté, zatímco SD-SN zůstala jako tzv. zbytkový subjekt. Zakladatelem ED je bývalý pražský primátor Jan Kasl, který dříve působil v ODS.

Evropští demokraté (posléze Demokraté Jana Kasla) se původně profilovali jako proevropská strana, dnes ovšem SD-SN zastává euroskeptické a nacionalistické postoje. Předsedkyní je Alena Dernerová, bývalá senátorka v klubu STAN, zastupitelka Ústeckého kraje (jako nestranice za STAN) a zastupitelka Mostu (nestranice za ODS). Ta navzdory svému spojení se dvěma z pěti koaličních stran neváhala v roce 2023 vystoupit na demonstraci „antisystémové“ strany PRO Jindřicha Rajchla. Kandidatura v rámci Stačilo! pak Ioni SD-SN přinesla triumf v podobě zvolení lídra jejich kandidátky Ondřeje Dostála na pozici europoslance.

Přestože podoba kandidátní listiny pro letošní volby do poslanecké sněmovny zatím není známa, podívejme se nyní na některé z osobností doposud spojených s hnutím Stačilo!

Daniel Sterzik alias Vidlák - nynější akreditovaný asistent europoslance Ondřeje Dostála a předseda přípravného výboru Stačilo! se proslavil svým „antisystémovým“ blogem "Vidlákovy kecy". Dříve podporoval PRO Jindřicha Rajchla a také ANO Andreje Babiše (býval i zaměstnancem firmy Navos, která je součástí koncernu Agrofert). Provozuje netransparentně financovanou neziskovou organizaci Institut

českého venkova, která mu již dva roky zcela neprůhledným způsobem zajišťuje živobytí (což je v kontextu stačilovského tažení proti „neziskovkám“ jistou pikantií). Upozornil na sebe rovněž účastí na předloňské demonstraci zemědělců a učitelů, kde spolu s agrobaronem Zdeňkem Janděskem a předsedou ASO Bohumírem Dufkem horlil proti Green Dealu a státní i evropské zemědělské politice. Kromě toho je znám svými silně prokremelskými názory a šířením vyloženě lživých či poplašných zpráv.

Zdeněk Janděsek – agrobaron a lobbista. Od roku 1991 působí ve firmě Rabbit, zaměřené na zpracování králíčího masa, která se stala základem zemědělského holdingu Rabbit CZ. Tuto firmu spolu Pavlem Navrátillem také vlastní. Je předsedou představenstva Iniciativy zemědělských a potravinářských podniků. Společnosti skupiny RABBIT (aktuálně je jich 20 a zaměstnávají 1700 lidí) získaly za 30 let fungování dotace ve výši 2 266 114 387 Kč (což činí cca 2 % na 100 Kč výkonů). Od června 2015 do března 2017 byl členem představenstva Agrární komory ČR, od března 2017 do června 2020 pak jejím prezidentem. V roce 2015 se stal poradcem ministra zemědělství Mariana Jurečky (KDU-ČSL). V roce 2019 začal spolupracovat s hnutím Trikolóra Václava Klause mladšího, stal se garantem programu hnutí pro resort zemědělství. Trikolóra následně v souladu s Janděskovými cíli lobbovala za návrh poslanců ANO a SPD na povinný podíl českých potravin až do výše 85 % v roce 2027. Podporoval rovněž SPD (dodával maso na Okamurovy „české jarmarky“ apod.). V roce 2023 vystoupil na protivládním protestu organizovaném stranou PRO Jindřicha Rajchla. V prosinci 2023 se stal výkonným místopředsedou nového hnutí Jasný Signál Nezávislých (JaSaN), které hlásá českou svrchovanost a slibuje cenově dostupnější energie, ochranu zemědělské půdy nebo (nepřekvapivě) potravinovou soběstačnost. V únoru 2024 spolu se Sterzikem alias Vidlákem a předsedou Asociace samostatných odborů Dufkem sehrál klíčovou roli při organizaci zemědělských protestů odmítajících Green Deal. V loňských volbách do EP kandidoval jako nestraník za SD-SN. Proslul naléhavým varováním, že „EU nám zakáže svíčkovou“. Otevřeně hlásá, že parlamentní demokracie je za zenitem a zcela v intencích pravicového populismu by uvítal její nahrazení „státní radou“ organizující volby, ve které by

samozřejmě zajistil, „aby tam byli nastaveni lidé zespoda“.

Jan Skalický – podnikatel, manažer a lobbista. V roce 2006 byl zvolen radním městské části Praha 5 za ODS. V komunálních volbách 2014 neúspěšně kandidoval na starostu městské části Praha 5 za Pro Prahu – politické hnutí. Roku 2017 vstoupil do konzervativně pravicové ODA (nyní Aliance pro budoucnost), kterou coby politický podnikatelský projekt „obnovil“ miliardář Pavel Sehnal. Skalický se stal členem představenstva. V roce 2022 se účastnil demonstrací pořádaných Ladislavem Vrabelem. Téhož roku byl coby nestraník za ANO zvolen zastupitelem Děčína; následně se stal prvním náměstkem primátora. V těchto funkcích prosazoval například stavbu tzv. plavebního stupně Děčín. Z postu náměstka primátora byl loni v březnu odvolán kvůli arogantnímu chování a nepřipravenosti na jednání. Pro jeho odvolání hlasovali jak opoziční, tak koaliční zastupitelé, a samotný primátor vyjádřil hrubou nespokojenost s chováním svého podřízeného. V roce 2024 neúspěšně kandidoval do Evropského parlamentu jako nestraník za SD-SN a (taktéž marně) do senátu v obvodu Litoměřice (coby nestraník za ČSNS). Pracoval na Ředitelství vodních cest ČR: nejprve na pozici zástupce ředitele, od roku 2011 pak jako ředitel. Z funkce byl odvolán o dva roky později. V srpnu 2017 se stal předsedou představenstva akciové společnosti Vodní cesty. I z titulu této funkce byl předsedou Asociace DOL, která se věnovala podpoře výstavby kanálu Dunaj-Odra-Labe. Vyzdvihoval nejen ekonomický, ale i „ekologický“ rozměr stavby, za což obdržel anticenu Ropák roku 2018. Další důvod k tomuto ocenění bylo jeho lobbování za výstavbu plavebního kanálu u Přelouče přes ekologicky cenné Slavíkovy ostrovy. Po loňských povodních napadal ekologické aktivisty, které z této katastrofy obvinil. Dokonce i Kateřina Konečná se jménem KSČM od těchto jeho výroků distancovala a označila je za „stupidní“.

Jana Turoňová - advokátka, bývalá členka a neúspěšná kandidátka na předsedkyni ČSSD. Od roku 2021 v rámci ČSSD usilovala o spolupráci s KSČM. V dubnu 2023 byla několika krajskými a okresními organizacemi ČSSD nominována na předsedkyni strany, stranickým vedením ČSSD však byla navržena na vyloučení ze strany z důvodů údajného podkopávání politiky strany a setkávání se s členy vedení

KSČM, včetně Kateřiny Konečné a Josefa Skály. Setkávala se i s Michalem Semínem ze spolku Svatopluk. Svou kandidaturu na předsednictví strany stáhla. Na sjezdu Sociální demokracie v Plzni v červnu 2023 bylo potvrzeno její vyloučení ze strany. Roku 2024 byla pod hlavičkou Stačilo! zvolena zastupitelkou Jihočeského kraje (jako nestranice za ČSNS). Kromě toho kandidovala do EP, tentokrát za SD-SN (stala se první náhradnicí). Angažuje se ve výše zmíněném konzervativním spolku Svatopluk, jehož jménem vystupovala na Vlasteneckém setkání v Příčovech. Za zmínku stojí, že nevěří v možnost programové shody mezi SOCDEM a Stačilo!.

Petra Rédová – zdravotní sestra, která v průběhu covidové pandemie lživě tvrdila, že pracuje na brněnské JIP. Šířila bizarní konspirační teorie (vakcíny obsahují čipy a poškozují krev, na JIP leží hlavně očkovaní apod.). Od roku 2022 byla též místopředsedkyní strany PRO Jindřicha Rajchla, předsedala jihomoravské krajské organizaci. Po sporech s Rajchlem však spolu s většinou tamní členské základny v listopadu 2023 stranu opustila. V roce 2023 v Brně pořádala protest proti drag queens a rovněž se zapojila do protestů některých tamních Romů proti Ukrajincům. Ve Velké Británii se fotila a několikrát setkala s neonacistou Danielem Bombicou, na kterého je na Slovensku vydán zatykač.

Ondřej Dostál – právník a od roku 2024 europoslanec a zastupitel Plzeňského kraje (obě za SD-SN). Od února 2021 do září 2022 byl členem České pirátské strany. V prosinci 2021 se kvůli rozdílům v hodnotových postojích rozhodl opustit poradní vládní tým koalice Pirátů a hnutí STAN. V březnu a dubnu 2023 vystoupil jako řečník na protivládních demonstracích organizovaných Jindřichem Rajchlem. Na YouTube kanálu Aby bylo jasno Jany Bobošíkové a Hany Lipovské vysílá od května 2023 jednou týdně pořad Právní džungle, kde se zabývá především zdravotnickým právem a politickým děním. Po jeho zvolení europoslancem se pořad přejmenoval na Eurodžungli. Ve svých vystoupeních na půdě Evropského parlamentu se věnuje tématům typickým pro Stačilo!: kromě obhajoby ruské a maďarské vládní politiky jde především o kritiku Green Dealu a migrace a boj proti „cenzuře“ a za „svobodu slova a svědomí“ i „nezávislá média“. Připomeňme, že během koronavirové pandemie vystupoval proti „omezování osobní svobody“ v rámci protiepidemických opatření, přičemž dokonce

soudně napadl rozhodnutí ministerstva zdravotnictví o omezení maloobchodního prodeje a volného pohybu osob.

PROGRAM, IDEOLOGIE A POLITIKA

Přejděme k otázce nejzásadnější: jaké praktické kroky lze od Stačilo! očekávat...?

Vycházet je třeba jak z programu samotného hnutí a jeho komponent (se zvláštním zřetelem ke KSČM), tak z dlouhodobých politických aktivit představitelů a zastupitelů zúčastněných stran (které jsou zejména v případě KSČM velmi často v přímém rozporu s programem). Opomenout nelze ani marketingové taktiky, které povedou k akcentaci či naopak upozadování různých témat. Plný program Stačilo! pro volby do PS dosud nebyl zveřejněn, leccos ale můžeme vyčíst z programových priorit představených 15. 1. Směrodatný je i program, z něhož hnutí vycházelo v loňských evropských a krajských volbách.

Dostatečně vypovídající je již seznam sedmi závazků. Kromě blíže nespecifikované „zásadní“ daňové reformy (ani zmínka např. o progresi) jde o typické pravicově populistické požadavky zacílené na politicky dezorientované „antisystémové“ voličstvo. Určující je zde podbízení se nacionalistickým a konzervativním (re)sentimentům, naivnímu suverenismu a obavám z nejrůznějších „diktátů“ hrozících zničením „normálního světa“ - tedy další rozdmýchávání „kulturních válek“ namísto slibovaného soustředění se na ekonomickou základnu, které se mělo stát svorníkem široké spolupráce levicových sil. Stačilo tak voličům slibuje „audit výsledků vládnutí“, boj proti migraci, referendum o vystoupení z EU a NATO, odmítnutí eura, zachování možnosti hotovostní platby a obstarávání si svých záležitostí offline, a také zestátnění veřejnoprávních médií a *registraci zahraničních agentů a neziskových organizací (sic!)*. (Tím v žádném případě nemá být řečeno, že otázky migrace, přijetí eura nebo členství v EU a NATO nemají ekonomické implikace; tyto však nejsou prezentovány a nejspíš ani vnímány jako podstatné, protože určující je zde symbolický, kulturní význam. Není tak například vyloučeno, že hnutí a jeho cílová skupina by na vystoupení z EU nebo odmítnutí eura trvaly i v případě, že by to pro většinu populace bylo ekonomicky nevýhodné.)

„Základní priority“ se sice ekonomickým a sociálním tématům věnují obšírněji (velice ambiciózní a sympatický je jistě plán převzetí strategické infrastruktury do veřejných rukou), lze však očekávat, že sociální problematika bude ve víru identitárních vášní upozaděna. Z těchto materiálů, ale také z programových dokumentů a zejména reálné činnosti představitelů zúčastněných subjektů (včetně výše představených osob) můžeme vyčíst skutečné záměry hnutí Stačilo!. Těžištěm jeho snah bude i v případě úspěchu ve volbách do PS právě „nadstavba“, a to se záměrem odvést pozornost od kolaborace s kapitálem. „Taktické spojenectví“ Stačilo! i samotné KSČM s domácí buržoazií jistě není žádným tajemstvím. Kateřina Konečná, které průmyslníci a byznysmeni láskyplně přezdívali „naše Kačenka“, se nikdy neostýchala potvrdit, že v Evropském parlamentu prosazuje zájmy „velkých firem, které tu zaměstnávají lidi“. Toto navíc platí i v případě, že se jedná o filialky nenáviděných nadnárodních korporací (typicky v oblasti automobilového průmyslu). Zašla dokonce tak daleko, že explicitně odmítla pravolevý konflikt. „Národní hospodářství“, „domácí firmy“, „český průmysl“, „konkurenceschopnost ČR a Evropy“ nebo „ekonomická udržitelnost“ ostatně v dokumentech a vystoupeních Stačilo! většinou bývají zmíněny dříve, než „občané“ či „domácnosti“ - zajisté proto, že (slovy Kateřiny Konečné) „hospodářský růst prostě musí být, abychom sociální politiku vůbec mohli dělat“. V tomto kontextu je zajímavé i výslovně zmíněné **„právo na soukromý (nikoliv osobní) majetek“**.

Voličům lze podporu „národního hospodářství“ snadno podsunout coby nedílnou součástí nacionalistického a suverenistického balíčku. Český kapitalista se k českým zaměstnancům bude chovat lépe, než nadnárodní korporace – a kdyby snad přeci jenom ne, pořád ještě mohou být hrdí na to, že aspoň nepracují pro „cizáky“. Zajímavější je podpora tohoto paktu ze strany některých levicových osobností. Klíčovým argumentem je, že bychom se v souboji lokálního a globalizovaného kapitálu měli snažit podporovat a posilovat prvně zmíněný, protože tento je na státní úrovni snáze kontrolovatelný. Zde je v první řadě pravděpodobné, že si proponenti nejsou dostatečně vědomi skutečného stupně závislosti tuzemské

ekonomiky na globalizovaném hospodářství, které lze účinně regulovat teprve na úrovni minimálně kontinentálních celků. Lákavě jistě působí argumentace potenciálním zamezením vyvážení zisků do zahraničí. Tento odliv Stačilo! „považuje za hlavní ekonomický problém, proti němuž chce bojovat“, ale v programových prioritách ani závazcích jej pro jistotu vůbec nezmiňuje. Jak si takové opatření na národní úrovni představit...? Podobné otázky zní obzvláště naléhavě, uvažujeme-li, že jednou z čelních agend Stačilo! je referendum o setrvání ČR v EU (zdaleka Stačilo! v případě jím preferovaného czexitu zabrání anarchickému přístupu nadnárodního kapitálu k logisticky významnému území s levnou, relativně kvalifikovanou a vysoce disciplinovanou pracovní silou...?).

Za druhé se můžeme ptát, nakolik budou „spojenci“ z řad tuzemských kapitalistů ochotni výměnou za podporu přistoupit na předpokládaná opatření typu „neoptimalizovaného“ danění v ČR či důstojných mezd a pracovních podmínek. Nezapomínejme ani na skutečnost, že navzdory proklamacím o „konkurenceschopnosti“ se Stačilo! prostřednictvím podpory regresivních a v globální ekonomické soutěži neperspektivních kapitálových frakcí (ať domácích, nebo nadnárodních) zasazuje o faktické zakonzervování státu v pozici laciné montovny, subdodavatelské ekonomiky a fosilního skanzenu na globální semiperiferii (s tím, že toto zaostávání se v budoucnu bude s největší pravděpodobností prudce prohlubovat). Pokud přistoupíme na hnutí automaticky přijímanou premisu o hospodářském růstu a podnikatelské prosperitě coby nutné podmínce „sociální politiky“, potom toto úsilí nevěstí nic dobrého.

Pokud jde o „sociální politiku“ samotnou, Stačilo! prezentuje nekonkrétní a levicovým spektrem všeobecně sdílené návrhy (i když i zde v oblasti vzdělávání najdeme tendenční „zrušení nefunkční inkluze“ nebo třeba poněkud podezřele znějící „praktickou přípravu mladých lidí na požadavky současného i budoucího hospodářství“). Jedná se v podstatě o defenzivní boj proti postupující demontáži sociálního státu. Právě zde je ale třeba přihlídnout k tomu, jaké praktické kroky v tomto směru zejména představitelé KSČM v minulosti podnikali. Z jejich dílny vzešly rasistické iniciativy zaměřené proti „nepřizpůsobivým“ a „zneužívání sociálního

systému“ („zákon o příživě“, podpora zákona „tříkrát a dost“ i zavádění bezdoplatkových zón), v průběhu pandemie naopak odmítli návrhy na nemocenskou dávku ve výši plné mzdy nebo uzavření továrních provozů apod. Je tedy vysoce pravděpodobné, že „sociální stát“ je v očích velké části členů i voličů této strany autoritárně paternalistickým institutem bez jakéhokoliv emancipačního přesahu. Jeho úkolem je pomáhat „poctivým a slušným pracantům“ dominantního etnika, kterým má pevnou rukou zajistit „pořádek“ a příslovečný „klid na práci“ - to vše samozřejmě v mezích fixně vytyčených „potřebami ekonomiky“. Od ČSNS a tím spíše od otevřeně pravicového SD-SN pak jistě nelze očekávat cokoliv nad tento po minulorežimních poměrech nostalgický rámec. Přes veškerou umírněnost a krotkost ovšem na sociální problematiku není kladen odpovídající důraz, na což si v průběhu neúspěšného vyjednávání o spolupráci postěžovala i předsedkyně SOCDEM Jana Maláčová.

Většina pozornosti se naopak soustředí na oblast zahraniční politiky a členství ČR v EU a NATO. Jak již bylo řečeno, Stačilo! voličům zcela nerealisticky slibuje referenda o setrvání republiky ve výše zmíněných organizacích, přestože do našeho právního řádu dosud nebyl zaveden ani zákon o obecném referendu, který by jejich konání umožnil. Jde o naprosto účelový marketingový tah, Stačilo! ovšem bylo v zájmu uhrnutí elektorátu ochotno ohrozit i klíčovou spolupráci se SOCDEM a Maláčovou (je možné, že právě tyto body se nakonec staly kamenem úrazu, na němž jednání ztroskotala).

Podobným štěpným potenciálem disponuje i „mírová politika“ a „politika všech azimutů“, která za ušlechtilé vyhlížející fasádou skrývá tradiční náklonnost KSČM k autoritářským režimům Ruska a Číny, stejně jako snahu podpořit „naše podnikatele“ v jejich výdělečných činnostech na scéně geopolitického bloku BRICS.

Další „vlajkovou loď“ Stačilo! je samozřejmě zápas proti migraci: „Zajistíme přísnou kontrolu migračních toků a úspěšnou integraci osob respektujících naše národní a kulturní hodnoty“. Kateřina Konečná se opakovaně nechala slyšet, že „Brusel“ se „nás cíleně snaží zničit migrací“, přestože zájem o ČR coby cílovou destinaci je (mimo ukrajinské uprchlíky) naprosto zanedbatelný. Samozřejmostí je usilovný boj proti jakékoliv formě solidarity s unijními státy, které jsou

narozdíl od naší země skutečně zasaženy přílivem běženců. KSČM se bohužel dlouhodobě podbízí rasistické a xenofobní morální panice široké veřejnosti, která se samozřejmě týká především etnicky i kulturně odlišných cizinců. Konečná se nedávno vehementně postavila za „svobodu slova“, když se zastala Tomia Okamury, o jehož vydání k trestnímu stíhání byla poslanecká sněmovna požádána v souvislosti s vyloženě rasistickými billboardy SPD. Jistě lze argumentovat, že rozsáhlá migrace (zejména obyvatel zemí mimo EU) s sebou nese rizika (pokles mzdové hladiny, zátěž pro sociální systém, obtížnější sebeorganizace pracujících, případně zvýšené riziko kriminálních či extremistických aktivit), řešením však jistě není odmítání a dehumanizace lidí v nouzi (kterými jsou nejen váleční či političtí uprchlíci, ale i „ekonomičtí migranti“). Skutečná levice se musí důsledně distancovat od jakékoliv šovinistické, nacionalistické, xenofobní nebo přímo rasistické kulturalizace tohoto výsostně materiálního problému a trvat na internacionalistické pozici. Necht' každý posoudí, nakolik lze tato stanoviska hájit ve spojení s hnutím Stačilo!.

Jiným neuralgickým bodem je přístup hnutí k otázce klimatické změny, Green Dealu a ochrany životního prostředí. Kateřina Konečná a její okolí prosluli výroky o „zeleném blouznění“. V rámci priorit Stačilo! se dočteme o „rovnováze mezi ochranou přírody a ekonomickým rozvojem“ a „realistické a ekonomicky únosné ochraně přírody“, nesmí chybět rázné odmítnutí „diktátu klimatických aktivistů“. Green Deal přímo zmíněn není, lze však důvodně předpokládat, že Stačilo! bude prosazovat jeho zrušení - a to bez náhrady. GD je ve své stávající podobě nepochybně problematický, neboť můžeme očekávat přenesení nákladů na dekarbonizaci i adaptaci na pracující. Řešením je ovšem přinutit kapitál k úhradě externalit, nikoliv klást na první místo „ekonomickou udržitelnost“, tedy hospodářský status quo založený na bezbřehé akumulaci a neomezeném hospodářském růstu v omezeném fyzickém prostoru.

I zde je navíc patrné úsilí přesadit problém z hmotné do kulturní roviny („nikdo nám nebude prikazovat, co máme jíst a čím topit“). Stačilo! tak bagatelizuje nejzásadnější existenční hrozby, kterým lidstvo čelí. Snahy odvrátit ekologický kolaps klade na úroveň hobbystických aktivit okrašlovacích spolků, které nesmí stát v cestě

budování národního hospodářství. Hnutí jednoznačně podléhá trendu „autoritářské stabilizace imperiálního způsobu života“, tedy dlouhodobě neudržitelné snahy neutralizovat nespokojenost a odcizení populace prostřednictvím široce dostupného konzumerismu za cenu neomezené exploatace životního prostředí (a také obyvatelstva globální periferie). Pod „realistickou ochranou přírody“ se nakonec pravděpodobně skrývá pověstné husákovské čištění potoků a voliči oblíbená volnočasová výsadba stromků.

Opomenout nelze ani otázky typu práv LGBT+ a dalších menšin, které svým životním stylem narušují vzývané „tradiční hodnoty“, nerespektují výslovně podporovanou „tradiční rodinu“ apod. Právě vymezování se vůči těmto skupinám je voličsky velice atraktivní, přestože ve skutečnosti nepředstavují, jakkoliv relevantní výzvu majoritnímu uspořádání osobních vztahů. Tzv. tradiční rodinu prokazatelně ohrožují především kapitalistické tlaky na výkon, existenční nejistota, stres a postupující komercializace všech (i těch nejintimnějších) oblastí života, výsledná atomizace a široká škála sociálních patologií plynoucích jak z neúspěchu, tak naopak i z úspěchu v rámci ekonomikou definovaného systému. Konzervatismus ani zde nedokáže proniknout pod povrch jevu a omezuje se na idealistické představy o čistě kulturní

podmíněnosti těchto tendencí: rozklad rodiny zapříchuje „progresivistická propaganda“. Vědomě zvolený, všestranně konsensuální a nikoho nepoškozující alternativní způsob života je přitom svrchovaným právem každého jednotlivce. Autentická levice je a vždy byla především hnutím, které si klade za cíl svobodné sebeutváření a rozvoj člověka, což se samozřejmě týká i soukromého života. Ani zde tedy nelze přistoupit na rigidní konformismus, taktiku odvádění pozornosti od skutečných problémů a dysfunkcí, vyhledávání obětí beránek a hromosvodů.

Závěrem je třeba ještě jednou upozornit na již výše zmíněnou agendu týkající se „svobody slova“ a „boje proti cenzuře“. Stačilo! nepřekvapivě kopíruje osvědčené postupy, které zdánlivě paradoxně kombinují konzervatismus s postmodernismem. Někteří proponenti hnutí se proslavili například šířením dezinformací o očkování proti nemoci Covid19, samotná KSČM dlouhodobě podporuje nejrůznější manipulativní „alternativní média“ publikující hoaxy, lži a polopravdy. Rezignace na samotný pojem „pravdy“ ve prospěch ať již individuálního, nebo sociálně tradovaného „nicneznázoru“ je ovšem v příkrém rozporu s marxistickým či obecněji levicovým přístupem k poznání, který vychází z osvícenské tradice a vyznačuje se důrazem na praxi.

Obr.7: Navzdory titulku foto zřejmě pochází ze streamu přenášeného z volebního štábu SPD, kam dorazil Josef Skála (prezidentský "kandidát všech vlastenců" a člen KSČM). Muž za mikrofonem je téměř jistě Vandas, předseda neonacistické DSSS. Kateřina Konečná po svém

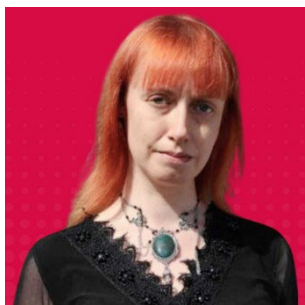
zvolení mluvila o "spojování radikální levice", ale místo pokusu kontaktovat radikálně levicové organizace se jala oznámit právě Skálovu kandidaturu. Bez ohledu na jeho odstavení v taktice spolupráce s krajní pravicí pokračuje prostřednictvím "hnutí" Stačilo!. Fotografie se nápadně podobá té, kterou pořídil bývalý předseda KSČM Vojtěch Filip, a zveřejnil ji Deník N ("Válka komunistů: Skála skončil, mám jeho fotku s SPD, říká Filip. Stranický rival posílá předsedu do Bohnic", 31.května 2019).

QUO VADIS, STAČILO!..?

Stačilo! můžeme s klidným svědomím označit za konzervativně a nacionalisticky populistický subjekt, který těží z naprostého ideového zmatení veřejnosti a všeobecné politické vyprázdněnosti „postdemokracie“ (zejména v tuzemských podmínkách každý drobný programový úkrok mimo rámec neoliberální ortodoxie stačí k tomu, aby byla organizace vnímána jako levicová). Ve vakuu vzniklém pádem globálního levicového projektu i tradičních politických stran se množí beztvaré podnikatelské projekty dočasně kanalizující „tekutý hněv“. Stačilo! se jim snaží konkurovat, čemuž pochopitelně přizpůsobuje svou marketingovou strategii.

Ale nejen to: KSČM, která tomuto spolku dominuje, dávno rezignovala jak na marxistické ukotvení, tak i na jakýkoliv emancipační étos společný veškeré levici. Zbývá jí jen nostalgie po maloburžoazních normalizačních hodnotách tvrdé práce odměněné hmotným blahobytem a uznáním poslušného kolečka ve stroji za řádného občana a platného člena společnosti. To v praktické rovině dokazuje již samotnou spoluprací s obskurními stranami ČSNS a SD-SN (které se dost možná snaží přisát na vysychající penězovody KSČM).

Je-li levicovým heslem **„volnost, rovnost, bratrství“**, motto Stačilo! by mohlo znít: **„pořádek, klid, národ“**.

Anna Mikulenková,
předsedkyně ZO Brno,
od 3. ledna 2024 do III. sjezdu 12. dubna 2025 členka CV
od srpna 2024 do III. sjezdu 12. dubna 2025 místopředsedkyně Levice
Analýza byla vydána na stranickém fóru Levice dne 1.března 2025

Výsledek vnitrostranického referenda Levice o účasti ve volbách 2025

Strana Levice v minulém týdnu uskutečnila celostranické referendum o formě účasti ve volbách do Poslanecké sněmovny. Hlasování proběhlo 16.–21. března a zúčastnilo se ho přes 74 % členstva.

Z referenda vzešly dva závazné výsledky:

✅ 69 % hlasujících podpořilo zastřešující **kandidátku Levice**, otevřenou spolupráci s levicovými osobnostmi a členy jiných stran.

❌ 72 % hlasujících **odmítlo** jakoukoliv společnou **kandidaturu s hnutím Stačilo!**

U dalších dvou otázek týkajících se možné kandidatury se SOCDEM a se Zelenými nebylo dosaženo rozhodující většiny. Tyto možnosti tak zůstávají otevřené pro případné budoucí rozhodnutí.

Děkujeme všem členkám a členům za účast a aktivní zapojení do rozhodování o budoucnosti Levice.

Obr.8: Z facebookové stránky strany Levice, post k výsledku vnitrostranického referenda

Za tehdejší předsednictvo, volební a mediální komisi – **Anna Mikulenková**

Výzva 300 statečných

Staňte se součástí skutečné levice v roce 2025!

Obr.9: Z facebookové stránky strany Levice, post k výzvě

👉 Výzva všem, kdo věří v solidaritu, rovnost a udržitelnost: Připojte se k naší kampani „300 statečných pro skutečnou levici“ a pomozte nám vytvořit silnou, autentickou levicovou kandidátku pro parlamentní volby v roce 2025.

🗳️ Věříte, že změna je možná? Že politika může být férová, otevřená a zaměřená na skutečné potřeby lidí? Pak je tento okamžik právě pro vás! Váš hlas, vaše nápady a váš odhodlaný přístup mohou být součástí hnutí, které Česká republika potřebuje.

🌍 Proč se přidat?

❗ Zrušíme asociální důchodovou "reformu", stejně jako "reformu" zákoníku práce a pokoutnou privatizaci zdravotnictví.

❗ Odmítáme zvyšování výdajů na zbrojení, podrobíme zbrojní průmysl veřejné kontrole a budeme se důsledně stavět proti všem formám imperialismu.

❗ Zajistíme dostupné bydlení, důstojné mzdy a klimatickou politiku, kterou zaplatí fosilní korporace.

❗ Společně ukážeme, že alternativa založená na solidaritě a sociální spravedlnosti má své místo v české politice.

❗ Budete součástí hnutí, které si klade za cíl bojovat za udržitelnou budoucnost a důstojnost pro všechny.

❗ Společně můžeme začít tvořit politiku, která lidem vrátí naději.

Více o našich požadavcích najdete v dlouhodobém programu Levice: <http://bit.ly/4jitCFz>

👤 Nebudeme v tom sami? Ne! Jednáme o společném postupu s dalšími programově blízkými stranami a hnutími. Jako vždy se snažíme, aby skutečná alternativa měla co nejvíce zastánců.

📄 Co je potřeba? Vyplňte jednoduchý formulář, který nám pomůže při přípravě naší kampaně. Nemusíte se bát – o konkrétních závazcích rozhodnete až později podpisem kandidátní listiny a drobným příspěvkem na podporu kampaně.

🗣️ Nebudte jen voliči, staňte se tvůrci změny! Dejte svému přesvědčení šanci zasáhnout do kampaně v roce 2025. Klikněte na odkaz, přidejte se k nám a společně vytvořme silnou levicovou alternativu.

➡️ Přidejte se k nám hned teď! (Formulář najdete zde: <http://bit.ly/4akLmw1>) (resp. níže)
Budoucnost začíná s vámi. 🌞

www.jsmelevice.cz

LEV!CE

Jméno a příjmení:

E-mail:

Telefon/mobil:

Obec/kraj (trvalého pobytu v ČR a kraj):

Jsem ochotna/ochoten kandidovat na kandidátce Levice:

Tato odpověď zjišťuje váš zájem a neplyne z ní žádný závazek, ten bude dán Vaším podpisem na Prohlášení kandidáta.

☐ ANO ☐ NE

Jsem členem*kou politické strany nebo hnutí?:

Zde uveďte členství v politické straně nebo hnutí, případně uveďte „Nejsem“

Jsem členem*kou nějaké jiné organizace či hnutí:

Zde uveďte členství v organizacích, případně uveďte „Nejsem“

Jsem ochotna/ochoten finančně podpořit kampaň Levice:

Zvolte jednu z možností. Volba možnost kandidatury při omezených možnostech finanční podpory („Nemohu přispět, přesto chci kandidovat“) bude projednána individuálně. Finanční podporu lze uskutečnit na transparentní darovací účet Levici 2101181284/2010.

- ☐ 500 Kč
- ☐ 1000 Kč
- ☐ 1500 Kč
- ☐ Více než 1500 Kč, částka:
- ☐ Nemohu přispět, přesto chci kandidovat

Jsem ochotna/ochoten podílet se na volební kampani Levice?

Vyberte jednu či více možností

- ☐ Roznos letáků, výlep plakátů
- ☐ Organizace předvolebních akcí a mítinků
- ☐ Prezentace na sociálních sítích a v médiích, administrace webu
- ☐ Práce ve volebním štábu, koordinace dobrovolníků
- ☐ Příprava volebních materiálů, tvorba obsahu, grafické práce
- ☐ Fundraising, volební marketing

Mám zkušenosti z organizování volebních kampaní

Zde uveďte vaše zkušenosti z volebních kampaní, případně ponechejte nevyplněné:

Chcete nám něco vzkázat?

Uveďte své názory, návrh a náměty pro naši společnou kampaň

Vyplněný formulář (předcházející dvě strany) lze buďto kvalitně vyfotit/oskenovat a poslat mailem na info@jsmelevice.cz
Nebo poslat poštou na adresu

Strana Levice
Žirovnická 3133/6
Praha 10 - Záběhlice
106 00

Další možností je navštívit webové stránky níže, odkaz na u článku v jeho poslední části, zde formulář vyplnit a odeslat

<https://jsmelevice.cz/hleda-se-300-statecnych-pro-skutecnou-levici/>

Podobně přihláška do strany:

Přihláška do Levice

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Emailová adresa:

Telefonní číslo:

Obec, ve které se vyskytujete:

Jak se chcete zapojit:

- ☐ členství
- ☐ sympatizantství
- ☐ jak-koliv